

V Bruseli 6. novembra 2025
(OR. en)

14880/25

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0012(NLE)**

**SOC 723
EMPL 481**

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Stanovisko EMCO k zlepšeniu rozsahu a relevantnosti zberu údajov o sociálnom dialógu na úrovni Únie a na národnej úrovni – schválenie

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené stanovisko na účely jeho schválenia Radou (EPSCO)
na jej zasadnutí 1. decembra 2025.

23. októbra 2025

Stanovisko Výboru pre zamestnanosť

Zlepšenie rozsahu a relevantnosti zberu údajov na úrovni Únie a na národnej úrovni o sociálnom dialógu vrátane kolektívneho vyjednávaní na účely monitorovania vykonávania odporúčania Rady týkajúceho sa posilnenia sociálneho dialógu v Európskej únii

ÚVOD

1. **Sociálny dialóg tvorí základnú súčasť modelu sociálneho trhového hospodárstva Európskej únie, zakotvenú v zásade 8 Európskeho piliera sociálnych práv.** Sociálny dialóg na všetkých úrovniach vrátane európskej a národnej, medziodvetvový aj odvetvový, dáva našim trhom práce a našim hospodárstvám schopnosť flexibilne reagovať na výzvy a príležitosti v Európe, ako je dekarbonizácia, digitalizácia a demografický prechod. Európska komisia, vychádzajúc z politických usmernení svojej predsedníčky von der Leyenovej (2024 – 2029), a Rada, vychádzajúc z usmernení pre politiky zamestnanosti členských štátov, sú presvedčené o tom, že sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie sú kľúčom k hospodárskej konkurencieschopnosti a sociálnej spravodlivosti, a radia ich medzi svoje hlavné priority. Odhodlanie ďalej posilňovať sociálny dialóg potvrdila Komisia, belgické predsedníctvo v mene Rady a európski sociálni partneri aj v tripartitnom vyhlásení z Val Duchesse z 31. januára 2024. Úloha sociálneho dialógu sa vyzdvihuje aj vo vyhlásení z La Hulpe z roku 2024 o budúcnosti Európskeho piliera sociálnych práv.¹ Komisia a medziodvetvoví sociálni partneri na úrovni EÚ tiež 5. marca 2025 podpísali nový pakt pre európsky sociálny dialóg, ktorý má zabezpečiť, aby budúca konkurencieschopnosť EÚ išla ruka v ruku s kvalitnými pracovnými miestami a pracovnou silou vybavenou správnymi zručnosťami.

¹ Podpísaný Belgickým kráľovstvom v mene 25 členských štátov.

2. **Odporúčanie Rady C/2023/1389 z 12. júna 2023 týkajúce sa posilnenia sociálneho dialógu v Európskej únii je prvým právnym nástrojom v *acquis* EÚ, ktorý sa v plnej miere zameriava na sociálny dialóg.** V odporúčaní sa členské štáty usmerňujú v tom, ako vo verejnom aj súkromnom sektore a na všetkých úrovniach zabezpečiť priaznivé prostredie pre bipartitný a tripartitný sociálny dialóg vrátane kolektívneho vyjednávania v situácii, keď v rokoch 2000 až 2019 došlo k poklesu podielu zamestnancov, na ktorých sa vzťahujú kolektívne zmluvy, o desať percentuálnych bodov (zo 66 % na 56 %²). Jeho ustanovenia sú naformulované spôsobom, ktorý rešpektuje národné tradície a autonómiu sociálnych partnerov, pričom členským štátom sa v nich okrem iného odporúča, aby pri tvorbe a vykonávaní hospodárskych politík, politík zamestnanosti a sociálnych politík zabezpečili konzultácie so sociálnymi partnermi a umožnili kolektívne vyjednávanie, a to aj so zreteľom na nové formy práce a atypické a neštandardné formy zamestnania.
3. **V bode 13 odporúčania Rady sa Výbor pre zamestnanosť (EMCO) vyzýva, aby v konzultácii s príslušnými sociálnymi partnermi preskúmal a predložil Rade stanovisko k možnosti zlepšenia rozsahu a relevantnosti zberu údajov na úrovni Únie a na národnej úrovni o sociálnom dialógu vrátane kolektívneho vyjednávania, ktorý bude vhodný na monitorovanie vykonávania odporúčania.** Koncom roka 2023 sa členovia EMCO dohodli, že v súlade s touto výzvou uvedenou v odporúčaní poveria prípravnou prácou svoju skupinu pre ukazovatele (EMCO IG). EMCO IG v nadväznosti na seminár „Údaje a štatistiky o sociálnom dialógu vrátane kolektívneho vyjednávania“, ktorý usporiadala v marci 2024, za účasti európskych medziodvetvových sociálnych partnerov v decembri 2024 až máji 2025 diskutovala o politických nástrojoch, získavala si prehľad o existujúcich zdrojoch údajov a zisťovala, ako by sa dal zlepšiť ich zber. Toto stanovisko by malo v konečnom dôsledku poslúžiť na optimalizáciu pravidelného monitorovania vykonávania odporúčania v rámci činností mnohostranného dohľadu, ktoré vykonáva EMCO v kontexte európskeho semestra.

² [Databáza OECD/AIAS pre inštitucionálne charakteristiky odborových zväzov, určovanie miezd, štátne intervencie a sociálne pakty \(ICTWSS\).](#)

4. **V súbore 14 politických nástrojov, ktorý je prílohou k tomuto stanovisku a vychádza z prípravnej práce EMCO IG, sa odzrkadľujú ustanovenia odporúčania v takej podobe, aby sa poskytli informácie potrebné na monitorovanie jeho vykonávania.** Navrhované politické nástroje boli zadefinované tak, aby sa zistilo, či a ako sa konkrétne ustanovenia odporúčania zohľadnili vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo postupoch a/alebo iných relevantných politických opatreniach, alebo mechanizmoch prijatých členskými štátmi. Údaje v tabuľke k týmto politickým nástrojom tvoria vo všeobecnosti stručné informácie o existujúcich vnútroštátnych rámcoch.

VŠEOBECNÉ POZNÁMKY

5. **Aktuálny stav v zbere údajov o sociálnom dialógu a kolektívnom vyjednávaní má nedostatky najmä z hľadiska porovnateľnosti údajov medzi členskými štátmi.** Je tu priestor pre zlepšenie rozsahu a relevantnosti zberu údajov tak, aby sa zabezpečilo účinné monitorovanie odporúčania z dlhodobého hľadiska a zmobilizovali aktuálne, presné a konzistentné údaje. Znamená to určiť primeraný rozsah zberu relevantných údajov na úrovni Únie a na národnej úrovni, pričom náležitá pozornosť sa musí venovať zaručeniu porovnateľnosti vybraných údajov, ako aj kontinuite dátových sérií v čase a zároveň sa musí zachovať nízka administratívna záťaž.
6. **Všeobecne sa vie, že zber údajov sa dá zlepšiť bez výrazného zvýšenia administratívnej záťaže v dôsledku nových vykazovacích požiadaviek na členské štáty.** V súlade s rozhodnutím EMCO zo septembra 2025 o monitorovaní vykonávania odporúčania prostredníctvom reštrukturalizovaného preskúmania sociálneho dialógu, ktoré sa má od roku 2026 uskutočňovať každé dva roky, sa v tomto stanovisku navrhuje využiť budúce preskúmania aj na postupné posilnenie dátovej základne sociálneho dialógu. Tento prístup by umožnil využiť existujúce kvantitatívne informácie o pokrytí kolektívnym vyjednávaním a hustote odborových a zamestnávateľských organizácií a zároveň aj bohatú zásobu už dostupných kvalitatívnych údajov o sociálnom dialógu a kolektívnom vyjednávaní.

7. **Vo väčšine prípadov sa dá pokrok, pokiaľ ide o politické rozmery odporúčania, efektívnejšie analyzovať a merať skôr pomocou kvalitatívnych ukazovateľov,** keďže odporúčanie zahŕňa rôzne politické rozmery, ktoré sa podieľajú na tvorbe prostredia priaznivého pre sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie, a nie všetky sa dajú merať kvantitatívne. V odporúčaní sa konkrétne:
- a) poskytuje politické usmernenie s cieľom zaručiť základné práva a slobody potrebné pre sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie a zabezpečiť ochranu zamestnancov, zamestnávateľov, ich organizácií a ich zástupcov;
 - b) potvrdzuje, že je potrebné poskytnúť primeranú inštitucionálnu podporu, ktorou sa posilní zmysluplný sociálny dialóg a efektívna účasť sociálnych partnerov na tvorbe a vykonávaní príslušných politík;
 - c) vymenúvajú zásady uplatniteľné na kľúčové aspekty, ako sú postupy uznania a reprezentatívnosti, ako aj konciliačné, mediačné alebo arbitrážne postupy;
 - d) poskytuje politické usmernenie, pokiaľ ide o prístup sociálnych partnerov ku všetkým relevantným informáciám na účely efektívnej účasti na kolektívnom vyjednávaní a k príslušnej podpore pri budovaní kapacít;
 - e) stanovuje za cieľ dosiahnuť väčšie efektívne pokrytie kolektívnym vyjednávaním tým, že sa umožní na všetkých príslušných úrovniach, pričom sa podporí koordinácia medzi týmito úrovňami;
 - f) zdôrazňuje, že v súčasnom kontexte digitálnej, zelenej a demografickej transformácie je dôležité prispôsobiť uplatňovanie takýchto politických zásad novému svetu práce.

OPTIMALIZÁCIA EXISTUJÚCICH ZDROJOV ÚDAJOV

8. **Zberom údajov na účely monitorovania odporúčania by sa mala zabezpečiť optimálna rovnováha medzi potrebou dostatočného objemu aktuálnych informácií a potrebou minimalizovať akúkoľvek ďalšiu administratívnu záťaž.** V tomto zmysle sa dajú navrhované politické nástroje do veľkej miery zdokumentovať na základe optimalizovaného využitia existujúcich údajov. Takáto optimalizácia sa môže riadiť dvoma zásadami. Po prvé, pri získavaní informácií o politických nástrojoch by sa mali využiť existujúce zdroje údajov, ak sú k dispozícii, čím sa vyhne potrebe nového zberu údajov. Po druhé, v najväčšom relevantnom rozsahu by sa mali využiť údaje, ktoré sa zozbierali v rámci iného vykazovania.
9. **K existujúcim zdrojom údajov, ktoré sa považujú za relevantné na účely monitorovania odporúčania, patria databázy uvedené v tomto odseku. Tabuľka v prílohe podrobne mapuje, na ktoré politické nástroje sa vzťahujú.**
- a) Databáza OECD/AIAS pre inštitucionálne charakteristiky odborových zväzov, určovanie miezd, štátne intervencie a sociálne pakty (ICTWSS) sa považuje za relevantnú najmä pri posudzovaní dodržiavania slobody združovania a kolektívneho vyjednávania, miery inštitucionálnej podpory sociálneho dialógu, kvality rámcov umožňujúcich kolektívne vyjednávanie a miery pokrytia kolektívnym vyjednávaním (politické nástroje A, E, J, K).
 - b) Ďalšie relevantné informácie obsahuje právna databáza MOP pre pracovnoprávne vzťahy (IRLex) a databáza vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti práce, sociálneho zabezpečenia a súvisiacich ľudských práv (NATLEX). Tie dopĺňajú údaje OECD/AIAS v bodoch uvedených v predchádzajúcom odseku. Umožňujú tiež posúdiť záruky nezávislosti poskytnuté sociálnym partnerom, ich prístup k informáciám relevantným pre účasť na sociálnom dialógu, postupy uznania a určenia reprezentatívnosti, uznanie ich úlohy v štruktúrach a procesoch sociálneho dialógu a existenciu systémov presadzovania kolektívnych zmlúv (politické nástroje A, B, C, E, G, H, I, J, L).

- c) Relevantné údaje o opatreniach inštitucionálnej podpory, ich uplatňovaní pri tvorbe politik EÚ a existencii konciliačných, mediačných a arbitrážnych mechanizmov (politické nástroje E, F, I) obsahujú správy nadácie Eurofound o zapojení sociálnych partnerov do tvorby politik, a to aj v kontexte európskeho semestra.
 - d) K zdrojom dostupným v Komisii patrí databáza textov na tému sociálneho dialógu, ukazovatele financovania z ESF+ a údaje o financovaní na základe sociálnej prerogatívy na podporu sociálneho dialógu, ktoré poskytujú informácie o vykonávaní dohôd uzavretých na úrovni EÚ a o využívaní finančných prostriedkov EÚ na podporu sociálneho dialógu (politický nástroj N).
10. **Existujúce súbory údajov uvedené v predchádzajúcom odseku by sa mali doplniť bez toho, aby sa zavádzali nové, zatťažujúce postupy vykazovania.** Členské štáty – po konzultácii so svojimi národnými sociálnymi partnermi – dokážu najlepšie poskytnúť stručný a informatívny opis relevantných vnútroštátnych rámcov, opatrení a mechanizmov. Zoznam opatrení na vykonanie odporúčania, ktoré majú členské štáty predložiť do 7. decembra 2025 v súlade s jeho bodom 11, svedčí o tom, že k takejto výmene informácií možno pristupovať flexibilne. Dajú sa napríklad opätovne využiť informácie, ktoré boli poskytnuté v rámci iných procesov. Členské štáty môžu vychádzať najmä z procesov vykazovania vyplývajúcich z implementácie existujúcich nástrojov EÚ. Môžu tiež opätovne použiť svoje príspevky vykázané v iných inštitucionálnych kontextoch (napr. OECD, MOP).
11. **Naplno by sa mal využiť potenciál zdrojov údajov, ktoré poskytujú sociálni partneri na európskej aj národnej úrovni.** Patria sem údaje, ktoré sa vymieňajú v rámci konzultácií s vnútroštátnymi orgánmi. Na európskej úrovni by Komisia a EMCO mali v rámci svojich príslušných úloh zohľadniť aj informácie sprostredkované sociálnymi partnermi o relevantných politických opatreniach na vykonávanie odporúčania.

EFEKTÍVNE A PODLOŽENÉ MONITOROVANIE

12. **Efektívne a podložené monitorovanie sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania v Európskej únii by sa malo zakladať na týchto zásadách:** zlepšenie porovnateľnosti existujúcich údajov; zlepšenie kvality existujúcich uznávaných databáz okrem iného tým, že sa prispeje k posilneniu databáz spravovaných MOP a OECD, a jasne štruktúrované preskúmanie sociálneho dialógu na základe odporúčania Rady.
13. **Zlepšenie porovnateľnosti údajov je dôležitým krokom k ich kvalitnej analýze na európskej úrovni.** Komisia by na tento účel mohla preskúmať možnosť úzkej koordinácie s príslušnými agentúrami EÚ. K takýmto analýzám by mohla prispieť sieť na analýzu a podporu sociálneho dialógu EÚ, zriadená v januári 2025 spolu s nadáciou Eurofound, čo by bolo prínosné pre preskúmania sociálneho dialógu zo strany EMCO. Z takejto podpory by sa mohlo ťažiť aj pri hodnotení opatrení prijatých na základe odporúčania, ktoré má Komisia vypracovať v spolupráci s členskými štátmi a sociálnymi partnermi do 7. decembra 2029. Preskúmania aj hodnotenie by mali vychádzať vždy z aktuálnych informácií.
14. **Vítaným pokrokom by bolo rovnomerné pokrytie všetkých členských štátov príslušnými databázami MOP.** Týka sa to databázy NATLEX, databázy vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti práce, sociálneho zabezpečenia a súvisiacich ľudských práv, a právnej databázy pracovnoprávných vzťahov IRLex. Obe predstavujú užitočné zdroje dostupné v porovnateľnom formáte. Keďže databáza IRLex aktuálne pokrýva len 14 členských štátov EÚ, EMCO nabáda členské štáty a Komisiu, aby v úzkej spolupráci s MOP našli riešenia, ako rozšíriť jej pokrytie na všetky krajiny EÚ a ako zabezpečiť pravidelné aktualizácie, s dôrazom na tie časti, ktoré predstavujú pridanú hodnotu pre monitorovanie odporúčania.

15. **EMCO nabáda členské štáty a Komisiu, aby úzko spolupracovali s OECD pri udržiavaní, prípadne rozširovaní príslušnej databázy OECD/AIAS, keďže sa vynárajú nové formy účasti zamestnancov** (napr. členstvo v správnych radách, hromadné financovanie s rozdelením zisku). Týka sa to najmä ICTWSS, databázy pre inštitucionálne charakteristiky odborových zväzov, určovanie miezd, štátne intervencie a sociálne pakty, ktorá je kľúčovým zdrojom údajov o sociálnom dialógu. Základné premenné (napr. pokrytie kolektívnym vyjednávaním, hustota odborových zväzov a zamestnávateľských organizácií, ako aj kvalitatívne informácie o právach, sociálnych paktoch a dohodách a úrovniach kolektívneho vyjednávania a ich koordinácii) sa aktualizujú každé dva roky, pričom každé štyri roky prebieha úplná aktualizácia vrátane profilov krajín. Tento formát zabezpečuje stabilitu a porovnateľnosť pri monitorovaní kľúčových aspektov kolektívneho vyjednávania a sociálneho dialógu.
16. **Lepší zber údajov prispeje k optimalizovanému preskúmaniu sociálneho dialógu. V súlade s bodom 14 odporúčania EMCO s podporou Komisie navrhuje reštrukturalizované preskúmanie, ktorým sa tiež zabezpečí primerané monitorovanie odporúčania Rady.** Cieľom je dosiahnuť, aby sa o výzvach sociálneho dialógu špecifických pre jednotlivé krajiny podrobnejšie diskutovalo v rámci činností mnohostranného dohľadu EMCO v kontexte európskeho semestra a súčasne aby sa počnúc rokom 2026 dôkladne monitorovali ustanovenia odporúčania. Preskúmanie by umožnilo zistiť relevantné nedostatky v politikách, dosiahnutý pokrok, ako aj osvedčené postupy, ktoré by sa mali šíriť, aby sa zlepšil sociálny dialóg v EÚ, a to na základe zefektívneného a zjednodušeného procesu.

17. **EMCO v súvislosti s možnými zlepšeniami zberu údajov uvedenými v prílohe vyzýva členské štáty, aby – v úzkej spolupráci so svojimi národnými sociálnymi partnermi – postupne podnikli kroky na posilnenie dátovej základne v oblasti sociálneho dialógu, vychádzajúc z toho, čo je dostupné na vnútroštátnej úrovni.** Takéto zlepšenia sa môžu podniknúť postupne, počnúc od informácií, ktoré sa majú predložiť do decembra 2025 o vykonávaní odporúčania Rady, a pokračujúc prípravou na hodnotenie Komisiou v roku 2029. V tejto súvislosti budú preskúmania sociálneho dialógu, ktoré má výbor uskutočniť v rokoch 2026 a 2028, predstavovať dôležité míľniky na zhodnotenie dosiahnutého pokroku a uľahčenie výmeny skúseností medzi členskými štátmi pri zlepšovaní zberu údajov na národnej úrovni. Úsilie by malo naďalej zodpovedať očakávaným analytickým prínosom a malo by sa zabrániť zbytočnému zaťaženiu vykazovaním, čím sa zaručí zmysluplný a reálny pokrok.

18. Príloha – Komplexná tabuľka politických nástrojov s podrobným prehľadom užitočných existujúcich zdrojov a odporúčanými zlepšeniami zberu údajov

Politický nástroj	Ustanovenia odporúčania	Metóda posudzovania Existujúce zdroje a odporúčané zlepšenia zberu údajov
A) Povaha pravidiel a mechanizmov na zaručenie dodržiavania slobody združovania a kolektívneho vyjednávania, t. j.: – ochrana zamestnancov, zamestnávateľov, členov organizácií sociálnych partnerov a zástupcov oboch strán pred akýmkoľvek opatrením, ktoré by ich mohlo poškodiť, vrátane negatívneho vplyvu na ich zamestnanie – zaručenie autonómie sociálnych partnerov a slobody rokujúcich strán rozhodovať, o akých otázkach sa má rokovať	bod 1 písm. a), bod 5 a bod 8 písm. b)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Miera ochrany slobody združovania a kolektívneho vyjednávania: využitie údajov (oddiel A/práva) databázy OECD/AIAS pre inštitucionálne charakteristiky odborových zväzov, určovanie miezd, štátne intervencie a sociálne pakty (ICTWSS) – Opatrenia na ochranu zamestnancov, zamestnávateľov, ich organizácií a zástupcov: súhrnný výťah z právnej databázy MOP pre pracovnoprávne vzťahy (databáza IRLex) (oddiel 3 venovaný prostriedkom legislatívnej ochrany) – Ďalšie zdroje k vnútroštátnym právnym predpisom v oblasti práce, sociálneho zabezpečenia a súvisiacich ľudských práv: databáza MOP zameraná na vnútroštátne právne predpisy v oblasti práce, sociálneho zabezpečenia a súvisiacich ľudských práv (NATLEX) – Identifikácia možných upozornení na obmedzovanie subjektov, na ktoré sa vzťahuje kolektívne vyjednanie: výťah z premenných 63/73 (zamestnanci) a 60/70 (zamestnávatelia) ukazovateľa SDG 8.8.2 MPO zameraného na slobodu združovania a efektívne uznanie práva na kolektívne vyjednanie
B) Povaha opatrení na zaručenie nezávislosti odborových zväzov a zamestnávateľských organizácií, posilnenie ich kapacít a podporu ich účasti na sociálnom dialógu	bod 1 písm. b), c) a e) a bod 10 písm. a), b), c), d), i)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Existujúca právna ochrana pred zasahovaním: súhrnný výťah z údajov IRLex (oddiel 3.2) <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručný opis pozitívnych opatrení zameraných na budovanie a posilnenie kapacít a nezávislosti sociálnych partnerov a na posilnenie účasti všetkých strán na sociálnom dialógu. Môže to zahŕňať financovanie, logistickú

		podporu, poskytovanie odbornej prípravy alebo právnych a technických odborných znalostí, podporu reprezentatívnosti/posilnenia členstva (bez obmedzenia). Toto vyhľadávanie údajov predstavuje zároveň výzvu na určenie najlepších postupov.
C) Existencia opatrení a kanálov na zabezpečenie prístupu sociálnych partnerov k príslušným informáciám potrebným na účasť na sociálnom dialógu a kolektívnom vyjednávaní	bod 1 písm. d) a bod 3	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Prístup sociálnych partnerov k informáciám na úrovni pracoviska: súhrnný výťah z databázy IRLex (oddiel 5) <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručný opis informačných opatrení a kanálov, ktoré v danom členskom štáte existujú.
D) Prispôsobenie pravidiel a opatrení uvedených pri politických nástrojoch A až C digitálnemu veku, novému svetu práce (vrátane nových a neštandardných foriem práce), nestrannej a spravodlivej demografickej a zelenej transformácii a rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí	bod 1 písm. f), bod 8 písm. a) a bod 10 písm. e), f)	<u>Neexistujú systematické/porovnateľné zdroje</u> <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručné informácie o relevantnom prispôbení svojich pravidiel a opatrení aspektom uvedeným pri danom politickom nástroji. Môže to zahŕňať podporu kolektívneho vyjednávania v kontextoch relevantných pre tieto aspekty, odstránenie konkrétnych prekážok brániacich v takýchto kontextoch sociálnemu dialógu a kolektívnemu vyjednávaniu, podporu prispôsobenia činností sociálnych partnerov (bez obmedzenia). Toto vyhľadávanie údajov predstavuje zároveň výzvu na určenie najlepších postupov, čo môže pripraviť pôdu pre prínosnú výmenu v budúcnosti.
E) Existencia opatrení, ktorými sa poskytuje primeraná inštitucionálna podpora s cieľom posilniť zmysluplný sociálny dialóg, najmä mechanizmov stanovených zákonom alebo zavedených inštitucionálnou praxou, ktorými sa zabezpečuje systematické, účinné a včasné zapojenie sociálnych partnerov	bod 1 g) a bod 2	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Hlavné mechanizmy zapojenia: výťah z údajov z IRLex (oddiel 4) a OECD/ICTWSS (oddiel „Sociálne pakty a dohody“) poskytujúcich zoznamy zdokumentovaných mechanizmov (s uvedením ich základu: ústavný, právny alebo prax) Členské štáty môžu poskytnúť doplňujúce informácie. <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u>

do tvorby a vykonávania politík zamestnanosti a sociálnych politík, ako aj hospodárskych a iných verejných politík		– Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručné informácie o systematickom, účinnom a včasnom zapájaní sociálnych partnerov.
F) Vďaka opatreniam a mechanizmom uvedeným v politickom nástroji E sa sociálni partneri systematicky, zmysluplne a včas zapájajú v kontexte európskeho semestra	bod 2	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Uplatnenie uvedených mechanizmov v kontexte európskeho semestra: využitie údajov nadácie Eurofound (štúdie o „zapojení sociálnych partnerov do tvorby politík“ – odkaz na vydanie z roku 2024) umožňuje zatriediť členské štáty do týchto kategórií: <u>*Nie:</u> Národní/regionálni sociálni partneri sa nezapájajú do procesu európskeho semestra <u>*Áno:</u> Národní/regionálni sociálni partneri sa zapájajú do procesu európskeho semestra vďaka automatickému uplatneniu mechanizmov opísaných pri predchádzajúcom politickom nástroji <u>*Áno (ad hoc):</u> Sociálni partneri sa zapájajú do procesu európskeho semestra prostredníctvom ad hoc mechanizmov – Členské štáty môžu spolu s národnými sociálnymi partnermi poskytnúť doplňujúce stručné informácie.
G) Priznanie práva na kolektívne vyjednávanie: existencia transparentných postupov uznania a určenia reprezentatívnosti na základe objektívnych kritérií stanovených vopred a po konzultácii s odborovými zväzmi a zamestnávateľskými organizáciami	bod 4 a)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Určenie a opis príslušných postupov: stručný výťah z údajov IRLex (oddiele 2.1.3 a 6.2.1/6.2.2 ku kritériám a právnemu základu) (kritériá, postupy definovania a preskúmania, dátum posledného preskúmania, priebežné konzultácie so sociálnymi partnermi) Členské štáty môžu poskytnúť doplňujúce informácie. – Oddiel D databázy ICTWSS poskytuje faktické informácie o zamestnaneckých radách a zastúpení zamestnancov v podniku

H) Existencia pravidiel slúžiacich na to, aby sa v plnej miere uznávala a rešpektovala osobitná úloha sociálnych partnerov v štruktúrach a procesoch sociálneho dialógu, a to a) bez toho, aby sa oslabil pozícia odborových zväzov alebo ich zástupcov v podnikoch, kde sú prítomní volení zástupcovia zamestnancov, a b) bez toho, aby došlo k neprehľadnej situácii vzhľadom na iné formy dialógu, do ktorých je zapojený širší okruh zainteresovaných strán	bod 4 písm. b) a c)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Obmedzené relevantné informácie poskytuje databáza IRLex (oddiel 3 a oddiel 6.4 venovaný bezpečnosti odborových zväzov), ktoré sa nevzťahujú konkrétne na zneužitie definované v ustanovení 4 odporúčania <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručný opis opatrení prijatých v rámci uplatňovania ustanovení bodu 4 písm. b) a c) odporúčania (kľúčové uplatniteľné ustanovenia, právny odkaz).
I) Bez toho, aby bolo dotknuté právo na prístup k správne a súdne konaniu: existencia a presadzovanie mechanizmov zavedených sociálnymi partnermi na riešenie pracovnoprávných sporov, ako je konciliácia, mediácia alebo arbitráž, s dohodou oboch strán s cieľom umožniť vyjednávanie a zlepšiť uplatňovanie kolektívnych zmlúv, a mediálna funkcia, ktorá sa dá aktivovať v prípade sporu medzi odborovými zväzmi a zamestnávateľskými organizáciami	bod 6	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Opis existujúcich konciliačných, mediačných a arbitrážnych mechanizmov: stručný výťah z údajov IRLex (oddiely 7.1 a 7.2) – Príklady užitočných vnútroštátnych postupov: Eurofound (2022) „Kolektívne pracovnoprávne spory v EÚ“ (2022) <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť doplňujúce informácie alebo aktualizácie o zavedení a využívaní konciliačných, mediačných a arbitrážnych mechanizmov pri vyjednávaní a uplatňovaní kolektívnych zmlúv, ako aj v sporných prípadoch.
J) Existencia právneho a/alebo politického rámca, ktorý má umožniť kolektívne vyjednávanie	bod 7	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Úrovně kolektívneho vyjednávania a ich koordinácia: využitie údajov OECD/ICTWSS (oddiel B „Určovanie miezd“/pododdiel „Centralizácia

na medziodvetvovej, odvetvovej a podnikovej úrovni, vrátane politik a/alebo opatrení zameraných na koordináciu na týchto úrovniach		a organizácia viacúrovňového vyjednávania“) – týka sa konkrétne určovania miezd, ale dá sa využiť ako náhradný ukazovateľ. Premenné v oddiele B umožňujú monitorovať aj vývoj kolektívneho vyjednávania na všetkých úrovniach a podporiť koordináciu medzi dvoma rôznymi, ako aj všetkými úrovňami. – Dopĺňajúce informácie o právnej účinnosti kolektívnych zmlúv a ich predĺžení: súhrnný výťah z oddielov 6.3 a 6.9 databázy IRLex <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť dopĺňajúce informácie o podporných opatreniach, ak to považujú za opodstatnené.
K) Národná miera pokrytia kolektívnym vyjednávaním (kvantitatívny ukazovateľ)	bod 8	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Miera pokrytia kolektívnym vyjednávaním, hustota odborových zväzov a hustota zamestnávateľských organizácií: údaje z OECD/ICTWSS (oddiele: zamestnávateľské organizácie, členstvo v odborových zväzoch a ich hustota, pokrytie kolektívnym vyjednávaním) <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť príklady pokrytia kolektívnym vyjednávaním v prípade samostatne zárobkovo činných osôb a/alebo pracovníkov platforiem.
L) Existencia súboru opatrení a/alebo politik, ktoré sa vzťahujú na systém presadzovania kolektívnych zmlúv, podľa vnútroštátneho práva alebo praxe vrátane prípadných inšpekcií a sankcií	bod 8 c)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Právny rámec uplatniteľný na rozsah dodržiavania kolektívnych zmlúv/súladu s nimi: databáza IRLex, oddiely 6.6 a 6.8 <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť dopĺňajúce informácie o opatreniach upravujúcich presadzovanie kolektívnych zmlúv (vrátane existujúcich inšpekcií a sankcií).

M) Existencia opatrení vrátane publikačných a komunikačných opatrení, ako aj depozitárov zameraných na šírenie a propagáciu výsledkov a pridanej hodnoty sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania	bod 9	<u>Neexistujú systematické/porovnateľné zdroje</u> <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Opatrenia prijaté na propagovanie výhod a pridanej hodnoty sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania: Členské štáty poskytnú stručné informácie o existencii depozitárov a iných spôsobov zverejňovania/sprístupňovania kolektívnych zmlúv.
N) Existencia opatrení a činností zameraných na optimálne začlenenie európskej roviny do účinného sociálneho dialógu a kolektívneho vyjednávania okrem iného a) uľahčením spolupráce medzi sociálnymi partnermi na národnej a európskej úrovni; b) podporou pri vykonávaní dohôd sociálnych partnerov uzatvorených na úrovni Únie a c) čo najlepším využitím finančných prostriedkov Únie a nabádaním sociálnych partnerov, aby využívali existujúce finančné prostriedky Únie	bod 10 písm. g), h), i)	<u>Využitie existujúcich zdrojov:</u> – Vykonávanie dohôd sociálnych partnerov na úrovni EÚ: správy výborom pre (odvetvový) sociálny dialóg o vykonávaní autonómnych dohôd (dostupné v databáze textov na tému sociálneho dialógu na webovom sídle Európskej komisie) – Využívanie finančných prostriedkov Únie: existujúce údaje zozbierané Komisiou o cielenom financovaní z ESF+ a TSI, ako aj financovaní na základe sociálnej prerogatívy na podporu sociálneho dialógu <u>Odporúčané zlepšenie zberu údajov:</u> – Spolupráca so sociálnymi partnermi na úrovni EÚ: Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli poskytnúť stručné vysvetlenie relevantných cielených opatrení. – Vykonávanie dohôd sociálnych partnerov na úrovni EÚ: Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli v relevantných prípadoch poskytnúť doplňujúce stručné vysvetlenie o podporných opatreniach. – Využitie finančných prostriedkov Únie: Členské štáty by spolu s národnými sociálnymi partnermi mohli zväžiť poskytnutie informácií o opatreniach na podporu využívania finančných prostriedkov Únie.